

АБЕТКА ДЛЯ МУЗИКИ

Буракі Мохамед, ПВІГ-2

Науковий керівник – ст. викл. **Г.Б. Раскосова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Археологи переконані, що музику любили слухати ще в глибокій давнині. Вони знаходять залишки музичних інструментів минулих тисячоліть, прагнуть відновити їх вигляд, але донести до нас мелодії з глибини віків не в змозі – нот тоді не існувало.

Лише в кінці IX ст. додумалися передавати звуки письмово – проводили горизонтальну червону лінію, яка означала по довготі звука ноту «фа», а всі інші звуки передавались значками, розміщуючи їх над лінією або під нею. Це були перші ноти (від латинського слова *nota* – «знак»).

Винахідником всесвітньо відомої нотної грамоти вважається чернець Гвідо Аретинській (Гвідо д'Ареццо), що жив у 990–1160 року нашої ери. Як і все прекрасне в ті часи, нотна грамота зародилася близь Флоренції, у невеликому містечку в Тоскані – Ареццо.

Назви всіх нот, крім першої, закінчуються на голосний звук, так їх зручно співати. Склад *ut* – закритий і проспівати його подібно іншим неможливо. Тому назва першої ноти октави, *ut*, в шістнадцятому столітті замінили на *do* (швидше за все, від латинського слова *Dominus* – Господь). Завдяки авторитету Гвідо латинська буквенна нотація утвердилася як загальноприйнята в західній Європі і зберігається до наших днів.

Крім усього іншого, Гвідо належить і величезна заслуга в прогресі письмової частини нотної грамоти. Під час виступу хору Гвідо для підказки нот використовував свою ліву руку, згинаючи суглоби пальців, він вказував, яку ноту брати в той чи інший час.

Запис по методу Гвідо Аретинського лише на перший погляд здається складним. Насправді він дуже простий і зручний. Саме завдяки скромному монаху із обителі у Ареццо нотна грамота розійшлася по всій Європі, стала зрозумілою для будь-якого музики. Винахід Гвідо Аретинського у багатьох відносинах визначив особливості розвитку сучасної музичної теорії; як результат, ім'я Гвідо закарбовано в ряді музичних проєктів. Так, саме на честь італійського монаха була названа система запису музики для комп'ютерів, GUIDO. Ім'я Гвідо Аретинського носить також міжнародний конкурс виконавців поліфонічної музики «Concorso Polifónico Guido d'Arezzo».